

Innst. O. nr. 32

(2003-2004)

Innstilling til Odelstinget fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

Ot.prp. nr. 7 (2003-2004)

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om lov om endringer i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den videregående opplæringa (opplæringslova)

Til Odelstinget

SAMMENDRAG

Departementet foreslår å nedlegge Rådet for fagopplæring i arbeidslivet (RFA) og opplæringsrådene, jf. også St.prp. nr. 1 (2003-2004), og å endre opplæringsloven i tråd med dette (§ 12). Forslaget begrunnes med at omstilling fordrer raskere beslutninger enn det en statisk rådsstruktur kan klare. En foreldet fagstruktur virker uheldig for fagutvikling i nye sektorer og for bransjeoverskridende fag. Departementet ser også behov for å klargjøre roller og ansvarsforhold innenfor fagopplæringen. Departementet mener at RFA og opplæringsrådene bør erstattes av nye former for samarbeid, og vil invitere partene i arbeidslivet til å diskutere dette som ledd i drøftingene om oppfølging av Kvalitetsutvalgets innstilling.

Når det gjelder yrkesopplæringsnemndene, foreslår departementet at fylkeskommunen skal være klageinstans for alle enkeltvedtak (§ 15-2).

Departementet foreslår videre at den nåværende fordelingen av det fylkeskommunale ansvaret for opplæring av barn og unge i barnevernsinstitusjoner blir videreført også etter 1. januar 2004. Bakgrunnen er at en tidligere foreslått endring av § 13-2, vedtatt av Stortinget 27. februar 2003, men ennå ikke trådt i kraft, utilsiktet vil forskyve det økonomiske ansvaret fra fylkeskommunen der barnet eller ungdommen bor, til fylkeskommunen der barnevernsinstitusjonen er lokalisert. Departementet foreslår også en presisering av gjeldende rett når det gjelder regionale helse-

foretaks ansvar for å sørge for nødvendige lokaler til opplæring av pasienter i helseinstitusjoner.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Høyre, Ine Marie Eriksen, Jan Olav Olsen, Raymond Robertsen og Søren Fredrik Voie, fra Arbeiderpartiet, Vidar Bjørnstad, Eva M. Nielsen og Karita Bekkemellem Orheim, fra Fremskrittspartiet, Ursula Evje og Arne Sortevik, fra Sosialistisk Venstreparti, Lena Jensen og lederen Rolf Reikvam, fra Kristelig Folkeparti, Arne Lyngstad og Elsa Skarbøvik, fra Senterpartiet, Rune J. Skjælaaen, fra Venstre, Trine Skei Grande, og representanten Jan Simonsen, viser til at fag- og yrkesopplæringen er en integrert del av den videregående opplæringen. Siden deler av fag- og yrkesopplæringen skjer i bedrift, er denne delen av opplæringen et felles ansvar for partene i arbeidslivet og utdanningsmyndighetene. Samarbeidet har lange tradisjoner og var en viktig forutsetning for den struktur- og innholdsending som ble gjennomført under Reform 94 og for den sterke økningen i antallet lærlingplasser.

Komiteen mener det er behov for en gjennomgang og fornyelse av trepartssamarbeidet for fag- og yrkesutdanningen, og mener dette må skje i nært samarbeid med partene i arbeidslivet. Komiteen viser i denne sammenheng til intensjonen med ILO-konvensjon nr. 142 som pålegger landene å samarbeide med partene i arbeidslivet i saker som gjelder fag- og yrkesopplæring. Komiteen viser videre til at Kvalitetsutvalgets innstilling, som nå er på høring, også behandler trepartssamarbeidet for fag- og yrkesutdanningen.

Komiteen går på denne bakgrunn inn for at Rådet for fagopplæring i arbeidslivet og opplæringsrådene opprettholdes inntil ny struktur på trepartssamarbeidet er fastlagt.

Komiteen ber departementet bidra med en avklaring i forbindelse med oppfølgingen av Kvalitetsutvalgets innstilling og at dette arbeidet skjer i dialog med partene i arbeidslivet. Komiteen forutsetter at myndighetene fortsatt må bidra med finansiering også i et reformert trepartssamarbeid.

Komiteen viser til at antall institusjoner som blir omfattet av endringen er få. Opplæringen ved disse institusjonene vil rekruttere elever fra hele landet. Det er derfor viktig at det etableres prosedyrer for betaling mellom kommuner/fylkeskommuner som har elever ved institusjonen og vertsfylkeskommunen.

Komiteen ber departementet følge opp fylkeskommuner og institusjoner slik at elevene får det tilbudet de har krav på.

Komiteen viser for øvrig til den forestående Budsjett-innst. S. nr. 12 (2003-2004) under kap. 221.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, viser til departementets forslag om at det juridiske, faglige og økonomiske ansvaret for opplæringen av barn og unge i institusjoner etter barnevernlova, blir lagt til den fylkeskommunen der den kommunen ligger som er ansvarlig for plasseringen. Flertallet slutter seg til dette. Flertallet merker seg at forslaget vil være en videreføring av det opplæringsansvaret fylkeskommunen har i dag. Flertallet er enig i at det er viktig med en ansvars plassering til samme fylkeskommune og at dette i større grad vil ivareta hensynet til kontinuitet og planlegging av opplæring for den enkelte.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at fylkeskommunene har etablert en ordning med landsdekkende linjer i videregående skole. Disse medlemmer ber departementet ta kontakt med Kommunenes Sentralforbund for å få vurdert om denne opplæringen kan inngå i ordningen med landsdekkende tilbud.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til partiets syn på fylkeskommunen. Disse medlemmer ser ingen grunn til å tilføre oppgaver til fylkeskommunen. Disse medlemmer vil heller ikke la fylkeskommunen beholde opp-

gaver i forbindelse med en systemreform der ansvar for barnevern er flyttet fra fylkeskommunalt ansvar til statlig ansvar fra 1. januar 2004. Disse medlemmer vil at staten ved fylkesmannen skal tildeles det ansvar som departementet foreslår å legge til fylkeskommunen.

Disse medlemmer mener at dette også må gjelde for klager vedrørende enkeltvedtak i yrkesopplæringsnemnda.

Disse medlemmer fremmer forslag i tråd med dette.

Disse medlemmer viser for øvrig til Fremskrittspartiets forslag om å opprette et skoleombud som er uavhengig fra politisk og departemental styring, og forslag om at Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) også skal føre tilsyn med grunnskole og videregående skole. Disse medlemmer peker på at med en slik modell på plass, vil alle elevers rettigheter kunne ivaretas på en måte som gir bedre rettssikkerhet for brukerne samt bedre og mer enhetlig tilsyn med kvalitet i alle deler av utdanningskjeden.

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen:

§ 13-2 skal lyde:

§ 13-2 Plikt til å sørge for grunnskoleopplæring, spesialpedagogisk hjelp og videregående opplæring i institusjonar etter barnevernlova

Når det blir gjort vedtak om plassering i institusjon etter barnevernlova, er det fylkesmannen i den fylkeskommunen der den kommunen ligg som er ansvarleg for plasseringa, jf. barnevernlova § 8-4, som har ansvaret for å oppfylle retten til grunnskoleopplæring, spesialpedagogisk hjelp og videregående opplæring i institusjonen etter lova her.

Ansvaret omfattar barn og unge i institusjonar i fylkeskommunen som den statlege regionale barnevernmyndigheita har ansvaret for etter barnevernlova § 5-1, og private og kommunale institusjonar som er godkjende etter barnevernlova § 5-8. Institusjonane skal sørge for nødvendige lokale til opplæringa.

Departementet kan gi nærmare forskrifter eller pålegg i enkelttilfelle om ansvaret til fylkesmannen.

§ 15-2 fjerde ledd skal lyde:

Fylkesmannen er klageinstans for enkeltvedtak i yrkesopplæringsnemnda.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og råar Odelstinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringar i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova)

I lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) blir det gjort følgjande endringar:

I

§ 13-2 skal lyde:

§ 13-2 Plikt for fylkeskommunen til å sørge for grunnskoleopplæring, spesialpedagogisk hjelp og vidaregåande opplæring i institusjonar etter barnevernlova

Når det blir gjort vedtak om plassering i institusjon etter barnevernlova, er det den fylkeskommunen der den kommunen ligg som er ansvarleg for plasseringa, jf. barnevernlova § 8-4, som har ansvaret for å oppfylle retten til grunnskoleopplæring, spesialpe-

dagogisk hjelp og vidaregåande opplæring i institusjonen etter lova her.

Ansvaret omfattar barn og unge i institusjonar i fylkeskommunen som den statlege regionale barnevernmyndigheita har ansvaret for etter barnevernlova § 5-1, og private og kommunale institusjonar som er godkjende etter barnevernlova § 5-8. Institusjonane skal sørge for nødvendige lokale til opplæringa.

Departementet kan gi nærmare forskrifter eller pålegg i enkelttilfelle om ansvaret til fylkeskommunen.

§ 13-3a første ledd skal lyde:

Fylkeskommunen skal oppfylle retten til grunnskoleopplæring, spesialpedagogisk hjelp og vidaregåande opplæring etter lova her for pasientar i helseinstitusjonar som det regionale helseføretaket, oppretta etter helseføretakslova § 8, eig i fylkeskommunen. Helseføretaket skal sørge for nødvendige lokale til opplæringa.

§ 15-2 fjerde ledd skal lyde:

Fylkeskommunen er klageinstans for enkeltvedtak i yrkesopplæringsnemnda.

II

Lova tek til å gjelde 1. januar 2004.

Oslo, i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen, den 4. desember 2003

Rolf Reikvam

leder

Vidar Bjørnstad

ordfører